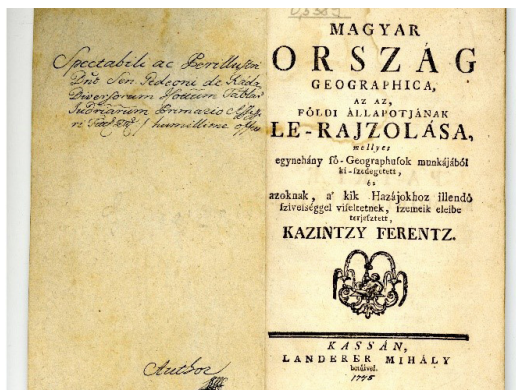

MŰZEUMOK ÉJSZAKÁJA A RÁDAY GYŰJTEMÉNYBEN

A Múzeumok Éjszakája már komoly múlt-Ara tekint vissza a Ráday Gyűjteményben, idén már 9. alkalommal csatlakoztunk a rendezvénysorozathoz. Régebben „csak” a műemlék-könyvtár mutattuk meg, most betekintheztek látogatóink a kulisszák mögé. Mivel hozzánk a jól értesült ingyenecik térnek be a Nemzeti Múzeum és az Iparművészeti Múzeum közötti útvonalon, ezért már egy ideje a felújított, modern Bibliamúzeum értékei mellett újdonságokkal, ritkaságokkal, időszaki kiállítással készültünk, tematikus vezetéssel színesítettük a palettát a

Családok Évében.

A Könyvtár három előadással és egy kiállítással várta a látogatókat: Bíró Gyöngyi régi könyves könyvtáros *A Ráday-család és a bibliofília, avagy érdemes-e könyveket gyűjteni?* címmel mutatta be Ráday Pál és Gedeon munkásságát, könyvritkaságokat, igazi unikumokat, hogy a hallgató könnyen eldönthesse: igen, érdemes könyveket gyűjteni. Két kötet a bemutatottakból: Ébresztő kakasszó... [Lócse], 1707. Petri Kata ajándékozta Kajali Klárának, Ráday Pál feleségének. Unikum példány. A másik: Kazinczy Ferenc:

Magyar ország geographica... Kassa, [1755]. A szerző első nyomtatásban megjelent művét édesapja emlékének ajánlotta. A kötet első részében az ország földrajzi helyzetének leírását olvashatjuk, majd egy rövid hegy- és vízrajzi fejezet után részletesen bemutatja az egyes vármegyéket és pontokba szedve a hozzájuk tartozó fontosabb városokat. A vármegyék ismertetését rimelő sorokkal vezeti be. A kis munka második része Magyarország „polgári állapotát”, alkotmányát tárgyalja: szól a királyról, a nemesekről és az ország egyéb lakóiról, bemutatja az államszervezetet, az egyes helységtípusokat és városfajtákat, majd a vallások ismertetése következik. A könyv

Magyarország címerének leírásával és Mária Teréziát dicsőítő sorokkal zárul. Ugyan elégedetlen volt Kazinczy vele, látogatásai alkalmával mégis ajándékozott belőle egy-egy példányt pl. a Beleznyai-családnak, Ráday Gedeonnak, Orczy Lőrincnek.

A „*Találkozás a Pál utcai fiúk nagy családjával*” címet választotta Kovácsné Pázmándi Ágnes lelkész-könyvtáros a kiállításnak. Molnár Ferenc világsikert megélt ifjúsági regénye több százzal kötődik a mai Ferencvároshoz, ráadásul napjainkban musical formájában telt házzal fut a Vígszínházban.

Molnár Ferenc még Neumann Ferencként a Lónyay Utcai Református Főgimnáziumban érettségizett, az önképzőkör titkára volt. Bemutathattuk a Ráday Levéltárban őrzött gimnáziumi iratokat, így a naplókat, az önképzőkör jegyzőkönyvét az író kézírásával. Két kedves tanárára Rupp Kornélra és Baráth Ferencre is emlékeztünk, ez utóbbinak készült a „*Tiszteletpéldány*”, azaz *Olvasókönyv a poetikához*. – A VI. osztályos Molnár Ferenc állította össze 1893-ban kedves tanára és osztálytársai részére, hogy segítse az órai munkát.

Egyetlen fellelhető példányát a kunszentmiklósi, Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola Könyvtára adta kölcsön, hogy látogatóink kézbe vehessék. Ezen kívül belelapozhattak az 1905-06-ban megjelent Tanulók Lapjába, ahol a regény legelőször folytatásokban jelent meg, valamint az első kiadásába 1907-ből. A sok könyvrítkaság mellett gittet is „rághattak”, félig

beüvegezett ablakot is láthattak az érdeklődők egy-egy ajándék üveggolyó választása mellett.

A regényben szereplő, egykori Ferencvárosi Dohánygyár igazgatási épülete volt helyszínünk, a Ráday utca (anno Soroksári út) 28. Aki időt szánt rá, az épület történetével is megismerkedhetett.

Sárai Szabó Katalin: *A kereső nő, a garçonne, a diáklány és a vágyak – Új női típusok az 1920-as, 30-as években* című előadását a Bibliamúzeum időszaki kiállításából két kép ihlette. Az I. világháború utáni női szerepekről szóló előadásnak az apropóját adó egyik kép Szőnyi István: *Zsuzsi olvas* című 1938-as festménye, a másik szintén Szőnyi István alkotása, a *Társaság*, amely az 1930-as évek közepén készült. Mindkét kép tükrözi azt a változást, amely a 20. század elejétől kezdve és főként az I. világháború hatására a női szerepekben megfigyelhető. Többek között a nők egyre szélesebb körű oktatása, a kenyérkereső nők egyre növekvő száma, számosabb foglalkozási ágban való megjelenése átalakította a férfiak és nők kapcsolatát, hatással volt a család intézményére. A „modern” nőt különböző módon definiálták: a kereső nő, a diplomás nő, a diáklány, a démon, a garçonne, a vamp, a flapper alakjaként definiált új női szerepek egyaránt foglalkoztatták a közvélemény különböző értékrendet képviselő, nézetet valló, politikai irányt követő tagjait.

A Bibliamúzeum állandó kiállítása és a Radnai-Gyűjteményből válogatott **„Kezeink munkáját tedd maradandóvá” – 20. századi magyar mesterművek** című időszaki kiállítás előadással, kézműves foglalkozással és koncerttel várta az Éjszaka vendégeit.

Elsőként Németh Pál református lelkész, iszlámszakértő előadását hallhattuk **Vallások együttélése egykor és most** címmel. Idézek egy látogatótól: „Érdekes volt számomra főleg azért, mert egy református lelkész saját, megélt tapasztalatai alapján, hitelt érdemlően, előítélet nélkül ismertette a kultúrák és életformák közötti különbségeket.”

Színekben álmodva – az ügyes kezű gyerekeket, fiatalokat szólította meg Hartmann Éva múzeumpedagógus. Rippl-Rónai József: *Csendélet maszkkal* című alkotását választotta a program alappontjának. A gyerekeket alkotásra, egyéni munkára serkentette, olyan feladatot adva nekik, amelynek eredményét magukkal vihetik, és sokáig emlékezhetnek arra a helyre, ahol azt készítették.

A kiállításon is látható festmény fő motívumát, a maszkot emelte ki. A kinyomtatott képrészletet a gyerekek kivágták, felragasztották. E köré a forma-képrészlet köré akvarell technikával másolhatták az eredeti festmény alapján a hiányzó színeket, formákat, vagy álmódhattak kiegészítésként akár teljesen egyedi világot a könyvjelzőjükre.

Az est koncerttel zárult, az Eötvös Vonósnégyes (Kollár Edit, Gyimóthi Viola, Mezei Mónika, Kirsch Klára) lépett fel. Műsorukon Beethoven, Haydn, Rahmanyinov szerepelt.

Éjfél után optimistán elmondhattuk, hogy jövőre újra találkozunk!

Kovácsné Pázmándi Ágnes

Dunamelléki Református

Egyházkerület Ráday Könyvtára

a fotókat Veres Anna Mária készítette

ÚJDONSÁG

Szabó Xavér, Szatmári Györgyi (szerk.)

Sokszor és sokféle módon... :
válogatott tanulmányok
a próféták könyvéhez

Sapientia Főiskola, Budapest, 2018.

Andrási Andor, Laborcz Dóra (szerk.)

Sztihlo-gyerkek voltunk :
Portrékötet az egykori mentett és
gyermekotthonos Sztihlo-gyerkekről
Luther Kiadó, Budapest, 2018.